

Remiss om inordnande av Statens centrum för arkitektur och design i Moderna museet - en kraftsamling för konsten, arkitekturen och formen

Boverket välkomnar ambitionen att stärka arkitekturens betydelse för samhällsutvecklingen och vill bekräfta behovet av en nationell, neutral mötesplats för arkitektur. Boverket avstyrker förslaget att inordna Statens centrum för arkitektur och design (ArkDes) i Moderna museet utifrån följande skäl. Ställningstagandet att inte invänta de två pågående, för området viktiga, utredningarna¹ samt eventuella konsekvenser av detta borde redovisas. Underlagsmaterialet saknar även analyser av alternativa lösningar, inte minst vad en utökad samverkan mellan ArkDes och Moderna museet kan innebära. Boverket vill också peka på att Moderna museets ansvars- och samlingsområde företrädesvis omfattar tiden efter 1900, vilket är ett mycket kort tidsperspektiv jämfört med arkitektur och stadsutveckling. De problem som beskrivs i promemorian löses inte genom att införliva ArkDes i Moderna museet. Boverket vill särskilt lyfta nedanstående tre punkter som viktiga att beakta framgent.

Boverket har i detta svar valt att fokusera på arkitekturfrågan, väl införstådd med de flytande gränserna gentemot vad som kan anses falla inom begreppen form och design. Enligt sin myndighetsinstruktion ska Boverket i samhällsplanering och byggande verka för en god arkitektur och en ändamålsenlig utformning av den bebyggda miljön.

1. *Skapa en långsiktig lösning!* I promemorian beskrivs sakområdenas organisatoriskt brokiga hemvist, både ämnena och ansvaret för dessa har flyttats ett flertal gånger. Boverket vill understryka betydelsen av att nu skapa en långsiktig och robust lösning såväl organisatoriskt som innehållsmässigt. Av vikt är också att den lösning som väljs koordineras med de två ovan nämnda utredningarna som presenteras i oktober 2015.

¹ Översyn av den statliga museipolitiken (dir 2014:8) samt Gestaltad livsmiljö - en ny politik för arkitektur, form och design (dir 2014:69).

2. *Skapa utrymme för arkitekten!*

Det är viktigt att promemorians ambition att skapa bättre förutsättningar för nödvändig kompetensväxling, omfördela mer resurser till kärnverksamheter, ge arkitekturfrågorna en större synlighet samt förbättra villkoren för samverkan och nätverksbyggande blir verklighet. Annars är det tveksamt om myndighetens ansvar för de arkitekturpolitiska målen eller det s.k. mötesplatsuppdraget kan genomföras på önskat sätt. Det är Boverkets uppfattning att varken arkitekturfrågan eller mötesplatsuppdraget tål nedprioritering. Boverket ser därför positivt på förslaget att mötesplatsuppdraget tydligt lyfts i myndighetensinstruktionen samt får en egen anslagspost. Boverket anser att eventuell sponsring från näringslivet bör ses som ett finansiellt komplement.

Det är viktigt att myndighetens arbete speglar arkitektens komplexitet. Arkitektur är inte bara estetik, utan handlar även exempelvis om att beakta tidsmässiga, rumsliga och sociala dimensioner. Arkitektur är också en viktig del i stadsbyggandet, vilket kräver effektiva teknik- och processsystem liksom realistiska ekonomiska ramar. Begreppets mångsidighet kräver därför en bred bemanning inom myndigheten, även av sådana kompetenser som traditionellt inte brukar räknas till arkitekturfären. För att kunna lösa de brister som beskrivs, och samtidigt möta promemorians ambitiöst satta målsättningar och arkitektens mångtydighet, krävs sannolikt en intern resursförstärkning.

Det är viktigt att myndighetsnamnet tydligt signalerar att myndigheten har ett uppdrag gällande arkitektur.

3. *Fortsatt samverkan är centralt!*

Eftersom arkitektur är ett dynamiskt fält som spänner över många politikområden krävs inte bara bred intern kompetens, utan även goda förutsättningar för extern samverkan - med statliga myndigheter, kommuner, akademier, näringsliv och frivilligorganisationer. För att myndigheten ska kunna arbeta med arkitektur på önskat sätt samt bli den mötesplats som efterfrågas krävs inte bara intern förstärkning, utan även förbättrade möjligheter till en vitaliserad samverkan. Genom att låta skilda perspektiv mötas kan arkitektens komplexitet bättre hanteras.

Boverket och Ark Des genomförde 2009-2014 tillsammans med Formas, Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd tre regeringsuppdrag kring stadsutvecklingsfrågor.² Samarbetet fortsätter efter avslutade uppdrag under ledning av en myndighetsgemensam styrgrupp. Avsikten är att kraftsamla kring stadsutvecklingens gestaltningsmässiga, sociala och kulturella perspektiv, samtidigt som erfarenheter och utarbetad kontakt från de olika uppdragen korsbefruktar varandra. Tillsammans med Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Tillväxtverket och Trafikverket arbetar Boverket sedan 2014 med regeringsuppdraget om en plattform för hållbar stadsutveckling. Ark Des är en av uppdragets samrådsaktörer. Boverket ser positivt på en förstärkt och utvecklad samverkan i framtiden.

² Uppdrag till miljö- och kulturmyndigheter om samverkan för att främja en hållbar stadsutveckling (Ku2009/1620/KV), Främjande av hållbar stadsutveckling (S2011/223/PBB, S2011/5545/PBB, S2011/5550/PBB, S2011/11148/VS) samt Samverkan om gestaltning av offentliga miljöer (S2011/223/PBB, S2011/5545/PBB, S2011/5550/PBB, S2011/11148/VS)

I detta ärende har generaldirektör Janna Valik beslutat. Expert Suzanne Pluntke har varit fördragande. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Ylva Aller, rättschef Yvonne Svensson, enhetschef Sofie Adolfsson Jörby, verksamhetssamordnare Patrik Faming och utredare Mirja Ranesköld deltagit.

Janna Valik
generaldirektör

Suzanne Pluntke
expert